



ISSN: 3060-4613



MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI



O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti



№12
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal



MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI



Elektron nashr. 920 sahifa,
2-dekabr, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijranovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalarini tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayeva X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda

Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Yangi O'zbekiston sharoitida ayollar ijtimoiy faolligini oshirishda psixologik motivatsiya va o'z-o'zini rivojlantirish strategiyalari	26
<i>Xuseynova Abira Amanovna</i>	
Pragmalinguodidactic Principles in Teaching English for Philologist Students and their Application in Intercultural Communication.....	31
<i>Arzieva Bibi-Sanem Aynazarovna</i>	
Metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan biologiya o'quv materiallarini loyihalash, joriy etish va samaradorligini baholash.....	35
<i>Abdurasulova Gulrux Habibullayevna</i>	
Oligofreniya holatida neyropsixologik tashxislar qo'llanilishining umumiy masalalari	40
<i>Akramov Dostonbek Ikromjon o'g'li, Xojaliyeva Sarvinoz Elyorjon qizi</i>	
Oliy ta'lim muassasalari talabalarida kreativ kompetensiyani rivojlantirish pedagogik muammo sifatida ...	44
<i>Asatova Dildora Aslamovna</i>	
Ingliz tili o'qish ko'nikmalarini takomillashtirishda autentik manbalarning roli.....	49
<i>Bekmuratova Nargiza Arislanbayevna</i>	
Insuldan keyingi nutqni tiklashda logopedik reabilitatsiya va nevrologik muolajalar integratsiyasi	52
<i>Boltaboyeva Xurshida Sharofiddinovna</i>	
The Concept of Symbols in Linguoculturology	56
<i>Hamraqulova Gulandom Sodiq qizi</i>	
Buyuk ipak yo'li xalqlari o'rtasidagi pedagogik va madaniy aloqalarning vujudga kelishi.....	59
<i>Mirxalilova Nargiza Akbarovna</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarni bolalarni nutqini o'stirishga bo'lgan kasbiy-pedagogik tayyorgarligini o'stirish	63
<i>Mitaliboyeva Dildora</i>	
Koxlear implantli bolalarning eshituv–nutqiy faolligini oshirishda differensial yondashuv asosida korreksion-pedagogik ish	66
<i>Nartayeva Shahoza Yulchibayevna</i>	
Fasilitatsion yondashuv asosida kichik maktabgacha yoshdagi bolalarda adaptiv ko'nikmalarni rivojlantirishning psixologik-pedagogik mexanizmlari.....	71
<i>Normatova Nilufar Komilovna</i>	
Boshlang'ich sinflarda disgrafiyasi bo'lgan o'quvchilarda yozish kompetensiyalarini shakllantirishning ilmiy-nazariy asoslari (XIX–XXI asrlarda).....	76
<i>Qaxxorova Saidaxon, Mamarajabova Zulfiya</i>	
Raqamli texnologiyalar va onlayn platformalar orqali olimpiya ta'limini rivojlantirish: yoshlar orasida axloqiy va jismoniy madaniyatni oshirish	80
<i>Qodirov Jurabek Mamatsimonovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida sun'iy intellekt bilim va savodxonligini rivojlantiradigan innovatsion jismoniy-interaktiv o'yinlar: pedagogik model.....	83
<i>Quvonova Nodirabegim Shavkat qizi</i>	
“Sab'ai sayyor” asarida qo'llangan onomastik birliklar haqida mulohazalar	87
<i>Gadayev Oybek Yaxshiboyevich, Ravshanova Sharbatoy Rahmatilla qizi</i>	
Ijtimoiy tarmoq shifokorlarining masofaviy konsultatsiyalari shaxs psixikasi va salomatligiga ta'siri	91
<i>Askarova Nargiza Abdivaliyevna, Ravshanova Zarnigor Daminovna</i>	
Talabalar ilmiy dunyoqarashini rivojlantirishda innovatsion ta'lim texnologiyalari va interfaol metodlardan foydalanish.....	95
<i>Satvoldiyev Faxriddin Akbarali o'g'li</i>	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari orqali pedagoglarning kreativligini rivojlantirish	99
<i>Saydullayeva Gulasal Umidjon qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar motorikasini rivojlantirishning standart modeli	102
<i>Sirojiddinova Xamidaxon Xasanboy qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning shaxslararo munosabat kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	106
<i>Turg'unova Gulnoza Muhammadjonovna, Xodjiyeva Mahliyo</i>	



Shaxsdagi mehnat motivatsiyasi samaradorligini ta'minlashga xizmat qiluvchi korrelyatsion bog'liqliklar tahlili	109
Xusanov Samariddin Maxmadaminovich	
Auditoriyadan tashqari musiqiy mashg'ulotlarni art-terapiya yordamida tashkil etish asoslari	112
Yarashev Jo'rabek To'rayevich	
Формирование творческого мышления школьников на уроках музыки	117
Габдульманова Ильнура Минисламовна	
Теоретико-методологические основы коллаборативного обучения, кооперативных подходов и интерактивных педагогических методов	119
Жураева Мафтуна Бахтиёр кизи	
Педагогическое колесо как инструмент формирования цифровой компетентности будущих педагогов дошкольного образования.....	124
Урзова М. Б., Усманова У. Б.	
Особенности гражданского воспитания обучающихся в системе “школа–махалла” в Узбекистане ..	130
Хайдаров Шавкат Шамсиддин угли	
Педагогические условия формирования языковой грамотности у учащихся с тяжелыми нарушениями речи.....	135
Юсупова Зулайхо Бахром кизи	
Valeologik tarbiyada o'yin texnologiyalarining ahamiyati.....	139
Berkinova Charos Islomovna	
O'quvchilarda faol fuqarolik kompetensiyasi tushunchasi, mazmuni va shakllanishi	142
Buvorayeva Gulruh Shoikrom qizi	
Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvi asosida o'qitishning didaktik imkoniyatlari	145
Cho'tboyeva Munisxon Eshpo'lat qizi	
Tabiatga muhabbat: maktabgacha ta'limda milliy qadriyatlar va o'yinlar orqali ekologik tarbiya	150
Ergasheva Umriniso Komilovna	
Zamonaviy ta'lim – talabalar ijtimoiy intellektini shakllantirish omilidir.....	153
Ermatova Gulnoz Pirimovna	
O'zbekistonning eng yangi tarixi fanini o'qitishda pedagogik texnologiyaning o'rni	156
Gazibekova Feruza Hakimovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining raqamli texnologiyalar muhitida tanqidiy va mustaqil fikrlashini rivojlantirish metodikasi	159
Haydarova Feruza Haydar qizi	
Talabalarda ma'naviy-axloqiy fazilatlar va sifatlarni shakllantirish mexanizmi.....	162
Jumanazarova Dilnoza Umurzaqovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning kasbga bo'lgan qiziqishlarini shakllantirishda interfaol metodlarni qo'llash texnologiyasi.....	165
Jumayeva Malika Aliyevna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarda kasbiy-nutq madaniyatini rivojlantirish.....	168
Lutfetdinova Ra'no Xusnetdinovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik rivojlanishga zamonaviy yondashuvlar va jahon tajribalari ..	172
Masharipova Barno Erkin qizi, Adilbayeva Dilnoza Adilbay qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida til o'yinlari texnologiyalarining nazariy asoslari.....	175
Masharipova Dilfuza Muxammatjon qizi	
Maktabgacha ta'lim tarbiyachisi pedagogik faoliyatining o'ziga xosligi	178
Muhammadiyeva Feruza Turakulovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini og'zaki va yozma nutqini rivojlantirishda aksiologik yondashuvdan foydalanish metodikasi.....	181
Muhiddinova Munira Xayrullayevna	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida matematika fanini o'qitishda raqamli transformatsiya vositalaridan foydalanishning metodik paradigmasi	184
Narzullayeva Sevara Omonovna	
O'qituvchining muloqot madaniyatini shakllantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	187
Nizamova Nodira Paxritdinovna	
Integrativ yondashuv asosida o'quvchilarning nutqiy kompetentligini rivojlantirishning mazmuniy izohlanishi	191
Oysha Qurbonova, Nodira Abduraimova	
Boshlang'ich ta'limda Finlandiya tajribasi	195
Nodira Sherboyeva	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Kutubxonachi kutubxona-axborot xizmati jarayonining yetakchi ishtirokchisi sifatida 198 O'ktam Nosirov Pedagogik ta'lim transformatsiyasida talabalarning tadqiqotchilik kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyasi..... 204 Rustamova Shoxista Omonjonovna Globallashuv sharoitida axborot-psixologik xavfsizlikni shakllantirish masalalari..... 208 Raxmatjonov Shoxjahon Dilshodbek o'g'li Talabalarga ingliz tilini o'qitishning zamonaviy innovatsion texnologiyalari 212 Sa'dullayeva Rushana Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish 215 Saidova Dilbar Erkinovna Pedagog xodimlarda tolerantlik namoyon bo'lishining determinantlari..... 218 Sattorova Maxliyo Dilmurod qizi Kreativ metodlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda kreativ tafakkur va fikrlashni rivojlantirish 223 Sultonboyeva Baxriniso Ilhomjon qizi Artpedagogika texnologiyalaridan foydalanib maktabgacha yoshdagi bolalarda dialogik nutqni rivojlantirish metodikasi 226 Xolmatova Fotima Baxtiyor qizi Boshlang'ich ta'limda yashil kompetensiyalarni shakllantirish yo'nalishlari..... 229 Yaqubova Shoira Tog'aymuratovna Emotsional intellektni rivojlantirishning nazariy asoslari..... 233 Yarmatov Raxmboy Baxramovich Boshlang'ich ta'limda o'quv veb-saytlari orqali til kompetentligini rivojlantirish 239 Zokirova Sohiba Muxtoraliyevna, Muxammadjonova Diyorabonu Muzaffarjon qizi Языковые изменения в русском языке XXI века: исследование новых слов, сленга, интернет-коммуникации, влияния англицизмов и глобализации на современный русский язык 242 Марупова Дилфуза Давроновна Oliy ta'limda talabalarning ilmiy-tadqiqot faoliyatining maqsad va vazifalari 247 F. R. Xosilova Boshlang'ich ta'lim texnologiya darslarida o'quvchilarni tabiiy materiallar bilan ishlashga o'rgatish 251 Kambarov Nodirjon Sattarovich, Nasirjanova Feruzaxon Alixon qizi Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvining qo'llanilishi va uning samaradorligi..... 256 Abdulazizova Yulduz Abdujabbor qizi Tabiiy fanlarni o'qitishda STEAM yondashuvi asosida kreativlikni rivojlantirish metodikasi 259 Abdullayeva Dilrabo Fayzulla qizi Umumta'lim maktablarida o'quvchilarda shaxs ma'naviy qiyofasini shakllantirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari..... 262 Aliyeva Zuxra Tursunboyevna Yosh avlodni madaniy-tarixiy yondashuv asosida tarbiyalashda madaniy-ma'rifiy muassasalarning o'rni.. 265 Aripov Shokirjon Olimovich Ta'limda yangi texnologiya: 4K modeli va uni amalga oshirish yo'llari..... 268 Avliyoqulova Nasiba Choriyevna Badiiy-tarixiy materiallarni ta'lim jarayoniga integratsiyalashning metodologik asoslari..... 272 Baratov Baxtiyorjon Qodirovich Bolaning maktabgacha ta'lim tashkilotiga moslashishida o'yinning roli..... 275 Barno Masharipova Erkin qizi, Zuhrobova Mahliyo Abdulatif qizi Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida integrativ yondoshuvdan foydalanish texnologiyasi 278 Ernazarova Laylo Abdusaitovna, Saidahmadova Gulrux Farrux qizi Bo'lajak tarbiyachilarda metarefleksiv fikrlashni rivojlantirishning psixologik-pedagogik asoslari 284 Ismailova Nilufar Isroildjanovna Semantic and Cross-Cultural Features of Food-Based Idioms in Karakalpak and English Languages..... 289 Jiemuratova Gulistan Koshkinbaevna Filolog talabalarida mustaqil fikrlash va qaror qabul qilishni rivojlantirishda metakognitiv yondashuvlarning didaktik mexanizmlari..... 292 Jo'rayeva Dilnoza Ro'zimat qizi Rivojlantiruvchi sohalar kompetensiyalariga integratsion yondashuv asosida maktabgacha yoshdagi bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalash texnologiyasini rivojlantirish 296 Jo'rayeva Zilola Sayfiddin qizi
-------------------------------	---



Psixologlar kasbiy komponentlarini rivojlantirishda matematik usullardan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari.....	302
Kuziyeva Dilnura Dilmurotovna	
O'zbekiston metodik maktabida sotsiolingvistik kompetensiyani shakllantirish bo'yicha olib borilgan ilmiy tadqiqotlar tahlili	306
Madaminova Gulzira Gulamkadirovna	
Maxsus pedagogika fanlarini o'qitishning nazariy-metodik asoslari	313
Maqsudova Nodira Alijonovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishda ertakterapiya texnologiyalaridan foydalanish metodikasi	317
Muxiddinova Dilfuza Sherdor qizi	
Nutq madaniyatini shakllantirishda o'qituvchi nutqining roli.....	320
N. Q. Olimova	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida matematika fanini o'qitishda raqamli transformatsiya vositalaridan foydalanishning metodik paradigmasi	323
Narzullayeva Sevara Omonovna	
O'quvchilarda ekologik madaniyatni shakllantirish metodikasi	326
Normirzayeva Maftunaxon Ilyosjon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tadqiqot faoliyatini rivojlantirishda intensiv ta'lim texnologiyalarining metodik asoslari.....	329
Oloqulova Farzona Umedillayevna	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi giperaktiv bolalar bilan ishlashda pedagogik kompetentligini oshirish metodikasi.....	332
Raimqulova Sojida Abdusaid qizi	
Talabalarning tadqiqotchilik kompetensiyalarini shakllantirishning nazariy asoslari	335
Rustamova Shoxista Omonjonovna	
Inklyuziv ta'limni tashkil etishning xorijiy pedagogik amaliyotdagi modellari	339
Sultonova Zarina Uchqun qizi	
Xalq pedagogikasida ertaklarning tarbiyaviy va ma'naviy-ma'rifiy ahamiyati: ma'naviy begonalashuvga qarshi tarbiyaviy omil sifatida.....	343
To'xtasinova Farida Davlatali qizi	
B1 darajadagi talabalar uchun xorijiy tilni o'qitishda audiovizual texnologiyalar yordamida ta'lim samaradorligini oshirishning metodik asoslari	347
Toshpulatova Shaxsanam Xolmurodovna	
Kontekstli ta'lim va uning boshlang'ich ta'lim matematikasidagi ahamiyati haqida	350
Umarova Nigora Alisherovna	
Oiladagi psixologik muhitning o'spirinlarda to'liqsizlik kompleksi shakllanishiga ta'siri	353
Xalmuratova Dilorom Abdikarimovna	
Ta'limda faktcheking: misinformatsiya va dizinformatsiyaga qarshi kurashishning pedagogik asoslari	356
Xidirova Maftuna Ithom qizi	
Maktab o'quvchilarini falsafiy va dunyoqarashga tayyorlash omillari	362
Xo'shboqova Farida Komiljon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutq faoliyatini rivojlantirishning lingokognitiv asoslari	370
Xusanova Gulruxsor To'lqin qizi, Aliyeva Muhlis Baxodir qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyasini oshirish	374
Zokirova Sohobaxon Muxtaraliyevna, Erkinova Nazokatxon Anvarjon qizi	
Эффективность занятий кроссфитом в повышении уровня общей физической подготовленности слушателей института повышения квалификации МВД Республики Узбекистан	377
Албеков Шокир Адилбекович	
Роль торговых и кочевых маршрутов в формировании лингвокультурных заимствований между Хорезмом и Южной Сибирью.....	381
Сатымова Светлана Сатымовна	
Использование искусственного интеллекта в обучении русскому языку как иностранному: проблемы и решения.....	385
Ташева Дилором Салимовна	
Проблемы использования коммуникативного метода в преподавании русского языка студентам	389
Тоджибоева Наргиза Джумабоевна	

Maktab–oila–mahalla hamkorligining qizlar ijtimoiy faolligini oshirishga ta'siri	393
<i>Abdurazoqova Marg'uba Muxammad qizi</i>	
Ta'lim tizimida musiqiy madaniyatni takomillashtirishning metodologik imkoniyatlari.....	397
<i>Asqarova Xurshida A'zamjon qizi</i>	
Maktab biologiya kursini o'qitishda dars va darsdan tashqari mashg'ulotlarning o'zaro bog'liqligi asosida metodologik savodxonlikni shakllantirish.....	404
<i>Azimov Bekjon Ibrohimjon o'g'li</i>	
Oliy ta'lim tizimida iqtidorli talabalar bilan ishlash samaradorligini ta'minlash usullari.....	407
<i>Delov To'liqin Erkinovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarni badiiy asarlarni janriy xususiyatlariga ko'ra izohli o'qishga o'rgatish	410
<i>Gulmira Abdullayeva</i>	
O'zbekiston bokschilarining dunyo reytingida yetakchi o'rinlarni egallashining asosiy omillari	413
<i>Insapov Ismoil Tuychaliyevich</i>	
Improving Learners' Engagement Through Game-Based Techniques in Language Education	416
<i>Ismailova Ma'rifat Bakhrambek kizi</i>	
STEAM yondashuvi boshlang'ich ta'limda ijodiy fikrlashni rivojlantirishning zamonaviy kaliti sifatida	421
<i>Jo'rayeva Nasiba Komil qizi</i>	
O'quvchilarni milliy qadriyatlar asosida tarbiyalashning ijtimoiylashuvi	426
<i>Jo'rayeva Sayyora Vahobjon qizi</i>	
O'smirlarda xarakter aksentuatsiyasining o'ziga bo'lgan ishonch rivojlanishiga ta'sirining psixologik xususiyatlari	429
<i>Jurayev Xaydarjon Odilboyevich</i>	
O'spirinlarda agressiv xulqqa ta'sir qiluvchi omillar	433
<i>Konratbayeva Ayjamal Bazarbayevna</i>	
Rus va o'zbek tillarida chorvachilik terminlarining qiyosiy tahlili	436
<i>Kurbanova Guzal Abduraximovna</i>	
Texnologiya darslarida murakkab mexanizmlarni o'qitishning zamonaviy usullari	441
<i>Mamadaliyev Furqat Xolmamatovich</i>	
Umumta'lim maktab o'qituvchilarining sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish madaniyatini shakllantirish usullari	446
<i>Mamatova Fazilat Ixtiyorovna, Xolmirzayeva Zebo Ravshan qizi</i>	
Nutqda badiiy tasviriy vositalardan foydalanish yo'llari.....	450
<i>Murodova Farangis G'anisherovna</i>	
Kichik yoshdagi o'quvchilarning yozma savodxonligini oshirish yo'llari.....	454
<i>N. Abduvaliyeva, M. Odinajonova</i>	
Kichik maktab yoshidagi nutqida nuqsoni bo'lgan bolalar shaxslararo munosabatini korreksiyalashda ertak terapiyasidan foydalanish	458
<i>Nig'matova Nodirabegim Lutfillo qizi</i>	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	463
<i>O'rinova Ro'zigul Jumanazar qizi</i>	
Voleybol o'yinida blok qo'yish texnikasini o'rgatishda yangi pedagogik yondashuvlar	467
<i>Qambarov Kozimjon</i>	
Texnik yo'nalishda tahsil olayotgan talabalarga ingliz tilini o'qitishning yangi texnologiyalari	472
<i>Babayeva Gulnozaxon Latibjonovna</i>	
Maktabgacha ta'lim sifatini oshirishda pedagog malakasining roli	481
<i>Davlatova Dildora Nuriddinovna</i>	
Talabalarda sog'lom turmush tarzini rivojlantirishning pedagogik tamoyillari	485
<i>Davronov Nurzod Ismoilovich</i>	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar: toifalari va tasniflash mezonlari	490
<i>Djurayeva Sohiba Barat qizi</i>	
Blum taksonomiyasiga asoslanib boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki va yozma nutqini rivojlantirish usullari.....	495
<i>Husenova Aziza Sharipovna</i>	
Tabiiy fan darslari jarayonida o'quvchilarda loyihaviy ishlarni tashkil etish ko'nikmasini shakllantirish	498
<i>Matniyazova Diyora Jumanazarovna</i>	
Boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilishning asosiy yo'nalishlari: innovatsion taraqqiyot, metodik yangiliklar va istiqbollari	501
<i>Nazarova Mohigul Akmalovna, Asatova Mashhura Asomiddin qizi</i>	



Kasbiy pedagogikani shakllantirish va rivojlantirish masalalari	506
<i>Sanaqulov Xamroqul Rizaqulovich</i>	
O'qituvchining shaxsiy fazilatlari va suggestiv kompetentligining o'zaro bog'liqligi	513
<i>Shermatova Manzura Ikromjanovna</i>	
Tez qalamchizgilarda innovatsion texnologiyalarni qo'llash tajribasi	518
<i>Suyunov Navro'z Alisher o'g'li</i>	
Kognitiv tilshunoslik asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqini rivojlantirish	523
<i>Teshabiyev Dilmurod Raxmadjonovich, Madazimova Muxlisa Abdurashid qizi</i>	
Kombinatorik masalalar asosida ijodiy topshiriqlarni tuzish va ularning o'quvchilarga ta'siri	526
<i>Toshboyeva Saida Rahmonberdiyevna, Yusupova Latofat Abduqodir qizi</i>	
Linguodidactic Foundations for Enhancing Professional Competence in Practice-Oriented Language Education	530
<i>Uktamova Navruza Botir qizi</i>	
Audiovizual usul qo'llanilganda o'quvchilarning til ko'nikmalaridagi o'zgarishlarni baholash	535
<i>Umarov Aziz Avazovich</i>	
Ona tili – ART texnologiya va kreativlik fanida so'z san'atining omili sifatida	540
<i>X. Sanaqulov, Sh. Nurmatova</i>	
Etnopedagogik yondashuvning boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijtimoiylashuv jarayoniga ta'siri	543
<i>Xamroqulova Xilola Qosimjon qizi</i>	
Ajdodlarimiz o'g'itlari asosida o'quvchi-yoshlarda axloqiy sifatlarni shakllantirish texnologiyasi	547
<i>Xatamova Nilufar Xaydarovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ o'qish madaniyatini rivojlantirishda generativ sun'iy intellekt texnologiyalarining didaktik imkoniyatlari	550
<i>Xayitova Firuza Abdullayevna</i>	
Rivojlangan mamlakatlarda maktabgacha ta'limning mazmuni va tarixiy taraqqiyoti	554
<i>Yoziyeva Umida Lutfullayevna</i>	
O'quv vaziyatlarini loyihalash orqali talabalar o'quv faolligini oshirish	558
<i>Zakirova Dilfuza Sayidolimovna</i>	
O'quvchilar orasida jismoniy faollikni oshirish uchun yangi ilmiy yondashuvlar	561
<i>Zaynobidinov Dilshodbek Qobilovich</i>	
Активные методы обучения как коммуникационная основа современного урока	566
<i>Ахмедова Мукаддас Ходиматовна</i>	
Инклюзия как путь к равным возможностям: развитие системы образования Узбекистана	570
<i>Баротова Шохсанам Бахтиёр кизи, Мауш Ребия Джамshedовна, Мурадова Дилфуза Махмудовна</i>	
“Qurilish konstruksiyalari” fanini o'qitishda kasbiy-amaliy kompetentlikni rivojlantirish	576
<i>No'manova Soxiba Ergashboyevna</i>	
Креативный педагогический подход в музыкально-теоретических и практических занятиях по искусству макома	582
<i>Нурматова Фируза Муминовна</i>	
Система упражнений по методике обучения средствам речевой выразительности узбекского языка	587
<i>Фаттахова Д. А.</i>	
Oliy ta'limda kompetensiyaga asoslangan o'qitish modellari	592
<i>Ernazarov Alisher Ergashevich, Chinqulova Gulmehra</i>	
The Concept of Symbols in Linguoculturology	598
<i>Hamraqulova Gulandom Sodiq qizi</i>	
Raqamli o'yinlarga (mobile games) qaramlikning kognitiv samaradorlikka salbiy ta'siri	601
<i>Turamov Muhammadzohid Rustamjon o'g'li</i>	
OTM talabalarini vatanparvarlik ruhida tarbiyalash asosida ilmiy tadqiqot ishlariga yo'naltirishning zamonaviy metodlari	605
<i>Sobirov Zahriddin Sadriddinovich</i>	
Boshlang'ich sinflarda o'quvchilarda kiriyativlikni rivojlantirish	609
<i>Qo'chqarov Mirzavali Qo'zibayevich</i>	
Maktabgacha ta'lim muassasalari tarbiyalanuvchilarining axloqiy tarbiyasini shakllantirish	613
<i>Yaqubova Dinora Bahodirovna</i>	
Zamonaviy ta'lim tizimida AR (Augmented Reality) texnologiyalarining qo'llanilishi	617
<i>Abdumo'minov Burxonjon Sunnatillo o'g'li</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	The Role of Psychological Support in the Formation of Students' Socio-Emotional Competence in Preschool Education 622 <i>Kamol'dinova Diyora Jaloliddin qizi</i>
	Raqamli ta'lim muhitida o'quvchilarning mantiqiy tafakkurini rivojlantirish metodikasi 626 <i>Xudoynazarova Moxira Xakimovna</i>
	Zamonaviy ta'lim jarayonida talabalarda tanqidiy fikrlash qobiliyatini metodlar orqali rivojlantirish 629 <i>Ro'zmetov Ravshan Sharipbayevich</i>
	Bo'lajak tarbiyachilarda muloqot madaniyatini tarbiyalash 633 <i>Uljayeva Sevara Abdirazzoqovna</i>
	Kompetensiyaviy yondashuvga asoslangan zamonaviy darsliklar tuzilishi va mazmuni 638 <i>Po'latova Marjona Inomjon qizi</i>
	STEAM ta'lim texnologiyasini maktabgacha ta'limida qo'llash bo'yicha xorijiy tajribalar 643 <i>Saidova Nigora Olimovna, Pirmatova Zaynabxon Elmurod qizi</i>
	Raqamli texnologiyalar vositasida bo'lajak tarbiyachilarning pedagogik muloqot madaniyatini rivojlantirish 646 <i>Ergasheva Sunbula Baxtiyor qizi</i>
	O'quvchilarda ijtimoiy tarmoqlarga qaramlikning shakllanishi va uning dolzarb muammolari 650 <i>Gaparova Mastona Safaraliyevna</i>
	Adabiyot darslarini o'qitishda 5E modelidan foydalanish 654 <i>Abdiraupova Zarnigor Abdinabi qizi</i>
	Oliy ta'limda kompetensiyaga asoslangan o'qitish modellari 657 <i>Ernazarov Alisher Ergashovich, Chinqulova Gulmehra</i>
	Traditional Techniques and Modern Approaches in the Production of National Costumes 665 <i>Jabborova Dilshoda Xolmamat qizi</i>
	Pedagogik platformalar va kognitiv-didaktik yondashuvlar integratsiyasi yordamida talabalarning kasbiy tayyorgarlik tizimini yangi bosqichga olib chiqish 668 <i>Raxmonov Omadjon Mamasidiq o'g'li</i>
	Aqli zaif o'quvchilarda disgrafiyani bartaraf etishda assistiv texnologiyalarning ahamiyati 672 <i>Usmonov Umid Allayorovich</i>
	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tayanch hayotiy kompetensiyalarni shakllantirish 676 <i>Adizova Nigora Baxtiyorovna, Akbarova Sarvinoz Sadriddinovna</i>
	Tadqiqotchilik kompetentligi pedagogik muammo sifatida 681 <i>Ergashev Nozim Nabiyeovich</i>
	Teaching Reading to Young Learners: Essential Principles for Primary School Teachers 684 <i>Toshtanova Maftuna Xamidjon qizi</i>
	Tarmoq qurilmalari va tizimlarini boshqarish modulini o'qitish orqali o'quvchilarni kasbiy faoliyatga tayyorlash 687 <i>Karimova Charos Abduhalim qizi</i>
	Maktabgacha yoshdagi bolalarda og'zaki nutq rivojlanishining psixolingvistik asoslari 691 <i>Musayeva Nafisa Kudratovna, Muxammadova Saodat Muzaffar qizi</i>
	"Kasbiy ma'naviyat" fani bo'lajak pedagoglarda ma'naviy-axloqiy kompetensiyalarni intensiv rivojlantirish omili 695 <i>Ismoilov Yoqubjon Quchqarboyevich</i>
	Yapon tilini o'rgatishda talabalarning gapirish ko'nikmasini rivojlantirish: tamoyillar, bosqichlar va innovatsion usullar 699 <i>Baqoyev Navro'zjon Abdullo o'g'li</i>
	Texnologik ta'lim jarayonida ixtirochilik va loyihalashtirish kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik asoslari 705 <i>Zokirova Nargiza Akbarjonovna</i>
	Bo'lajak pedagoglarda kasbiy kompetentlikni shakllantirishning psixologik asoslari 710 <i>Eshnazarova Farida Jo'raqulovna</i>
	Ta'lim islohotlari sharoitida genderga yo'naltirilgan ta'limni tashkil etishning o'ziga xos xususiyatlari 714 <i>Yaxyayeva Sojida Abduraximovna</i>
	Ko'rsatish olmoshlarining vazifaviy uslublarda qo'llanilishi 718 <i>Berdiyeva Malika</i>
	Nazorat turlari orqali o'quvchilarning savodxonlik kompensatsiyasini shakllantirish 721 <i>Xoldarova Irodaxon Valijonovna, Jo'rayeva Shodiya Kenjaali qizi</i>



Zamonaviy boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilish sharoitida o'quvchilarda lug'atlar bilan ishlash kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi	726
Buvajonova Mohiraxon Usmonali qizi	
Boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilishning asosiy yo'nalishlari: innovatsion taraqqiyot, metodik yangiliklar va istiqbollari	731
Nazarova Mohigul Akmalovna	
Maktab va pedagogika institutlari o'rtasida amaliyotga yo'naltirilgan dual ta'lim modelini takomillashtirish: muammolar va yechimlar	736
Arabova Muxiba Bazarovna	
Помощь советского государства в подготовке кадров для арабских государств	740
Хомидова Камола	
Место Узбекистана в развитии культурной сферы Советского союза во второй половине XX века ..	744
Бекназаров Собиржон	
Toshkent xalqaro kinofestivallarining Arab davlatlari va Afrika mamlakatlari kinosan'atida tutgan o'rni	748
Sharifov Shoxjaxon To'liqinjon o'g'li	
Ekonometrika fanini o'qitishda sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning nazariy asoslari va istiqbollari	752
Bobonorova Qundizxon Quralbay qizi	
O'quvchi faolligini oshirishda jadid maktablari tajribasi va faol ta'lim metodlarining integrativ qo'llanilishi ..	759
Bobonazarov Orif Abrayqulovich	
Влияние гендерной лингвистики на развитие психолингвистических исследований в Узбекистане ..	764
Мусаева Елена Казимовна	
Psixik rivojlanishni tashxislashda psixofiziologik usullardan foydalanish samaradorligi	767
Sh. L. Rahmonova	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	770
Saidova Dilbar Erkinovna	
Ingliz tili o'qitishda integrativ (CLIL) texnologiyasining boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun mos modellarini ishlab chiqish	773
Xakimova Xosiyat Jurayevna	
Rivojlangan mamlakatlar ta'lim tizimida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda sun'iy intellektdan foydalanish usullari	776
Mirzayeva Faroxat Odiljonovna, Odiljonova Shoxsanam Abdug'appon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida jismoniy sifatlarni rivojlantirishda innovatsion o'yin metodlarining ahamiyati	785
Ikromov Ilxom Muxamadrasimovich	
Tabiat tasvirining adabiy janrlarga ko'ra o'ziga xosliklari	790
Fozilova Mohigul Farxodovna	
Методические подходы к развитию прагматической компетентности старшеклассников на основе чтения аутентичных материалов	794
Исаматдинова Машхура Икромжон кизи	
O'zbek tilida "zahar" konseptining leksik-semantik va pragmatik xususiyatlari	799
Shokirov Sherali Ibrohimovich, Baxramov Xabibillo Sadikovich	
Integrativ modulli o'qitish tizimi samaradorligining miqdoriy va sifat tahlili	803
Nurmanova Nazira	
Sog'lom turmush tarzi ko'nikmalarini shakllantirishda STEAM ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning ahamiyati	807
Toshova Shaxnoza Tojidorovna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining boshlang'ich sinf o'quvchilariga harakatga doir masalalarni klaster metodida o'rgatish	811
Badalov Dilmurod Abdixalilovich	
Ona tili darslarida o'quv lug'atlaridan foydalanishning o'quvchilarning og'zaki nutq kompetensiyasini rivojlantirishdagi didaktik asoslari	817
Ahmedova Adiba Ulug'bek qizi	
Philosophical Aspects and Analysis of the Regularities of the Formation of Geo-Economic Thinking	822
Ubaydullayev Islomjon Abdullayevich	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarini sun'iy intellekt texnologiyalaridan samarali foydalanishga tayyorlashning pedagogik asoslari	826
Xudayqulova Fazilat Bo'riyevna	



Boshlang'ich ta'lim va tarbiya jarayonida o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini shakllantirishda ommaviy axborot vositalarining (Media/Mass Communication) roli.....	831
Bo'ronova Dilrabo Ne'matullayevna	
Inkluziv maktab sharoitida kichik maktab yoshidagi bolalarda ijtimoiy-perseptiv tajribani shakllantirish	835
Karimova Zulfiya Abduraxmanovna	
TEACCH konsepsiyasi – autizm va kommunikativ buzilishlari bo'lgan bolalarni davolash va o'qitish dasturi.....	839
Murodova Sarvigul Raxim qizi	
Модернизация кадровой политики дошкольных учреждений через инновационные мониторинговые механизмы	843
Ким Нигора Каримовна	
Bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarining metodik kompetentligini ergonomik yondashuv asosida rivojlantirish	847
Usmonova Xafiza	
Pedagogik improvizatsiya asosida talabalar o'quv faoliyatini rivojlantirishning pedagogik strategiyalari	852
Ergasheva Muhayyoxon G'anijonovna	
Talabalar orasida ilmiy-pedagogik tadqiqotlarni tashkil etish va o'tkazish	857
Nurmatova Madina Odiljon qizi, Qo'shoqova Farangiz Azizbek qizi	
O'quvchi-yoshlarni oilaga nisbatan ma'naviy-axloqiy va qadriyatli munosabatlarga tayyorlash – ijtimoiy-pedagogik zaruriyat sifatida	861
Xaydarov Oxunjon Murodjonovich	
Talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda mustaqil ta'limning ilmiy-metodik ahamiyati	866
B. Normamatova	
Talabalarda pedagogik e'tiqodni shakllantirishning variativ modeli va uning asosiy komponentlari	869
Bahranova Hulkar Bahran qizi	
Konvensial yondashuv asosida talabalarni mustaqil ta'lim olish samaradorligining didaktik imkoniyatlarini rivojlantirish.....	872
Berdiyev Bahodir Ravshanovich	
Kontekstli yondashuvga asoslangan o'quv-ijodiy faoliyatning turlari	875
Botirova Zilola Nodirovna	
Raqamli texnologiyalar vositasida bo'lajak tarbiyachilarning pedagogik muloqot madaniyatini rivojlantirish.....	878
Ergasheva Sunbula Baxtiyor qizi	
Boshlang'ich sinflarida ta'lim o'quvchilarga sonlar haqida ma'lumot berish	882
Hakimova Zulfizar Umrzoq qizi	
Biologiya ta'limida elektron ta'lim (E-Learning) va aralash ta'lim (Blended Learning) texnologiyalarining samaradorligini tahlil qilish.....	886
Kozimov Akbarjon A'zamjon o'g'li	
Alisher Navoiy asarlarida ma'naviy-axloqiy tarbiyaga oid fikrlari tahlili.....	891
M. Ibragimova	
Integratsiyalashgan dars ta'limiy faoliyat samaradaorligini ta'minlovchi muhim omil sifatida	894
Mahmatqulova Xosiyat Bobomurod qizi	
Tarbiyalanuvchilarni xalq og'zaki ijodi namunalari asosida ma'naviy-axloqiy tarbiyalashning mazmunini ochib berish.....	897
Murodillayeva Durdona Dilmurodovna	
Sun'iy intellekt davrida bolalar adabiyoti: raqamli qahramonlar, interaktiv ertaklar va bolaning ijodiy tafakkuri rivoji	900
Normurodova Nigora Abdusattorovna, Sharipova Iroda Rashid qizi	
Qadimgi va o'rta asr mutafakkirlarining matematika fanining shakllanishi va rivojlanishidagi o'rni	903
Quvvatova Ozoda Gulbek qizi	
Shaxs xolistik rivojlanishi – psixologik-pedagogik muammo sifatida	906
Rashidova Xurriyat Sulaymonovna	
Bolalarda elementar matematik tasavvurlarni shakllantirishning psixologik-pedagogik asoslari.....	908
Ravshanova Kamola Toxirovna	
Matematikaga rivojiga ulkan hissa qo'shgan olimlar	911
To'rayeva Kamola Vosidjon qizi	



Umumiy o'rta ta'limda mexanika masalalarini yechish metodikasi va o'qitish jarayonining didaktik asoslari	914
Toxirova Maxfuzaxon Otaqo'ziyevna	
Bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachi-pedagogalarining kasbiy-axloqiy kompetentligini rivojlantirish	916
Xabibullayeva Sayyoraxon Maxamadali qizi	

RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TA'LIM TIZIMIDA TALABALARNI KASBIY FAOLIYATGA TAYYORLASHDA SUN'IY INTELEKTDAN FOYDALANISH USULLARI

Mirzayeva Faroxat Odiljonovna

Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti
Pedagogika kafedrasini mudiri, p.f.d. professor v/b

Odiljonova Shoxsanam Abdug'appon qizi

Toshkent Amaliy Fanlar Universiteti o'ituvchisi, p.f.b.f.d., PhD

Annotatsiya: Ushbu maqolada rivojlangan mamlakatlar ta'lim tizimida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlash jarayonida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning asosiy yo'nalishlari tahlil qilingan. Jumladan, sun'iy intellekt asosidagi adaptiv o'qitish tizimlari, raqamli ta'lim platformalari, ta'limiy analitika, virtual laboratoriyalar va simulyatsion muhitlarning kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishdagi o'rni yoritib berilgan. Shuningdek, sun'iy intellektdan foydalanish bilan bog'liq etik, huquqiy va pedagogik cheklolvar, raqamli tafovut muammolari hamda o'qituvchilarning raqamli va kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish zarurati ilmiy asosda ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlar: talabalarni kasbiy tayyorlash, sun'iy intellekt, rivojlangan mamlakatlar ta'lim tizimi, adaptiv o'qitish, ta'limiy analitika, virtual laboratoriya, AI-tutor, raqamli kompetensiya, kasbiy kompetensiyalar.

Abstract: This article analyzes the main directions of using artificial intelligence technologies in the process of preparing students for professional activity in the education systems of developed countries. It examines the role of AI-based adaptive learning systems, digital educational platforms, educational analytics, virtual laboratories, and simulation environments in the formation of professional competencies. In addition, ethical, legal, and pedagogical limitations associated with the use of artificial intelligence, issues of digital divide, and the need to develop teachers' digital and professional competencies are discussed from an academic perspective.

Key words: professional training of students, artificial intelligence, education system of developed countries, adaptive learning, educational analytics, virtual laboratory, AI tutor, digital competence, professional competencies.

Аннотация: В данной статье проанализированы основные направления использования технологий искусственного интеллекта в процессе подготовки студентов к профессиональной деятельности в системе образования развитых стран. Рассматривается роль адаптивных систем обучения на основе ИИ, цифровых образовательных платформ, образовательной аналитики, виртуальных лабораторий и симуляционных сред в формировании профессиональных компетенций. Особое внимание уделено этическим, правовым и педагогическим ограничениям, связанным с применением искусственного интеллекта, проблемам цифровой дифференциации, а также необходимости развития цифровых и профессиональных компетенций преподавателей.

Ключевые слова: профессиональная подготовка студентов, искусственный интеллект, система образования развитых стран, адаптивное обучение, образовательная аналитика, виртуальная лаборатория, AI-тьютор, цифровая компетенция, профессиональные компетенции.

KIRISH

Yangi O'zbekistonda kelajakka eng katta investitsiya bo'lgan ta'limni qo'llab-quvvatlashga alohida e'tibor qaratilmoqda. Prezidentimiz ta'biri bilan aytganda, "Ta'lim sifatini oshirish – Yangi O'zbekiston taraqqiyotining yakkay-u yagona to'g'ri yo'lidir". Yangi O'zbekiston uchun eng muhim masala bo'lgan ta'limni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan e'tibor natijasida sifatli ta'lim mamlakat rivojlanishining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylanoqda. Yoshlarning ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlardagi faolligini oshirish borasida qabul qilinayotgan davlat dasturlari ham oliy ta'lim tizimidan sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarilishni talab etmoqda.



Oliy ta'lim tizimida raqamli ta'lim muhiti, LMS platformalar, masofaviy ta'lim va elektron resurslar bilan bir qatorda sun'iy intellekt asosidagi dasturiy vositalar, chatbotlar hamda adaptiv o'qitish tizimlari bosqichma-bosqich joriy etilmoqda. Bu esa kelajak pedagoglarini, ayniqsa pedagogika ta'lim yo'nalishi talabalarini sun'iy intellekt bilan ishlash ko'nikmalari, sun'iy intellekt savodxonligi, raqamli etika masalalarini bilish va ushbu bilimlarni amaliyotga tatbiq etishga tayyorlash zaruratini yanada kuchaytirmoqda.

Raqamli texnologiyalar, jumladan sun'iy intellekt, Big Data va avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlarining barcha sohalarga chuqur kirib borishi sharoitida kasbiy faoliyatni ushbu yangi muhitdan ajratgan holda tasavvur qilish mumkin emas. Bugungi talaba – ertangi kun mutaxassisi – raqamli muhitda ishlaydi, ma'lumotlar oqimi bilan faoliyat olib boradi hamda raqamli platformalar orqali professional xizmatlar ko'rsatadi. Demak, oliy ta'lim muassasalarida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlash jarayoni raqamli kompetensiyalarni, axborot xavfsizligi va etikaga oid bilim va ko'nikmalarni, shuningdek, sun'iy intellekt vositalari bilan ishlash madaniyatini qamrab olgan bo'lishi zarur.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

XXI asrning ikkinchi o'n yilligidan boshlab rivojlangan mamlakatlarda sun'iy intellekt texnologiyalari nafaqat axborot-kommunikatsiya tizimlarida, balki ta'lim sohasida ham strategik yo'nalish sifatida qaralmoqda. UNESCO, OECD, Yevropa Komissiyasi va AQSh Ta'lim vazirligi kabi yirik tashkilotlarning siyosiy hujjatlari va hisobotlarida SI aynan kasbiy kompetensiyalarni shakllantirish, mehnat bozori talablariga mos ko'nikmalar va butun umr davomida ta'lim konsepsiyasining muhim vositasi sifatida talqin qilinadi^[5]. UNESCOning sun'iy intellekt va ta'limga bag'ishlangan yo'riqnomalarida SI quyidagi yo'nalishlarda talabalarning kasbiy tayyorgarligiga xizmat qilishi qayd etiladi:

- adaptiv va shaxsga yo'naltirilgan o'qitish;
- o'quv analitikasi asosida o'qitish strategiyalarini moslashtirish;
- raqamli va SI savodxonligini rivojlantirish;
- kasbiy faoliyat uchun zarur bo'lgan kreativlik, tanqidiy fikrlash, muammoli vaziyatlarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirish.

OECDning "Digital Education Outlook 2023" hamda "SI and Education" tashabbuslarida esa SI texnologiyalari mehnat bozoridagi o'zgarishlar bilan chambarchas bog'lanib, talabalarda SI bilan hamkorlikda ishlash kompetensiyasi (AI literacy), raqamli mehnat bozoriga moslashuvchanlik, o'z-o'zini yangilab borish qobiliyati kabi kasbiy xususiyatlarni shakllantirishga xizmat qilishi ta'kidlanadi^[6].

Shu bois AQSh, Yevropa va Osiyo davlatlarining ilg'or tajribasini tahlil qilishda SI:

1. Ta'lim mazmuni va metodikasiga qanday integratsiya qilinayotgani;
2. Talabalarni "SI-davr" kasblariga tayyorlashga qanday ta'sir ko'rsatayotgani;
3. Ta'lim siyosatida qanday etik va huquqiy "chegara chiziqlari" bilan tartibga solinayotgani nuqtai nazaridan ko'rib chiqiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda rivojlangan mamlakatlar ta'lim tizimida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda sun'iy intellektdan foydalanish tajribasini o'rganish uchun sifat va miqdoriy metodlar uyg'unlashgan holda qo'llanildi. Ma'lumotlar asosan xalqaro tashkilotlar (UNESCO, OECD, Yevropa Komissiyasi, AQSh Ta'lim vazirligi) hisobotlari, normativ-huquqiy hujjatlar, ilmiy maqolalar hamda rasmiy statistik manbalar asosida yig'ildi. Tadqiqotda qiyosiy tahlil, kontent-tahlil va tizimli tahlil usullaridan foydalanildi. Olingan ma'lumotlar mintaqalar kesimida solishtirilib, sun'iy intellekt texnologiyalarining kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishga ta'siri, ustunliklari va cheklovlari aniqlashtirildi hamda umumlashtirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

AQSh ta'lim tizimida sun'iy intellekt va kasbiy tayyorgarlik. AQSh Ta'lim vazirligi huzuridagi Educational Technology Office 2023–yilda "Artificial Intelligence and the Future of Teaching and Learning" nomli maxsus hisobotni e'lon qilib, unda sun'iy intellektni ta'limga joriy etishda uchta asosiy tamoyilni ilgari surdi^[4]:

- o'qituvchining ta'limdagi o'rnini va nufuzini kuchaytirish (teacher augmentation), uning o'rnini sun'iy intellekt bilan almashtirmaslik;

- talabalarning farovonligi va huquqlarini himoya qilish;
- sun'iy intellekt davri mehnat bozoriga tayyorlashga xizmat qiluvchi ko'nikmalarni rivojlantirish.

Hisobotda sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish to'g'ridan to'g'ri kasbiy tayyorgarlik dasturlari bilan bog'lanadi. Jumladan, kollej va universitetlarda sun'iy intellekt asosidagi o'quv analitikasi, kasb tanlash va karera maslahati platformalari hamda mikro-kredensiallar (micro-credentials) orqali talabalar mehnat bozoriga tayyorlanadi ^[7]. Yaqinda chop etilgan sistematik tadqiqotlar ma'lumotlariga ko'ra, AQShdagi kollej talabalarining qariyb yarmi (taxminan 43 %) o'quv jarayonida generativ sun'iy intellekt vositalaridan foydalanadi, professor-o'qituvchilarning deyarli yarmi esa kurs materiallarini loyihalash va baholash jarayonini rejalashtirishda ushbu vositalarga murojaat qilmoqda ^[7].

Bu ko'rsatkichlar sun'iy intellektning AQSh oliy ta'lim tizimida normal o'quv amaliyoti darajasiga ko'tarilganini hamda uni chetlab o'tgan holda kasbiy tayyorgarlikni tasavvur qilish tobora qiyinlashib borayotganini ko'rsatadi.

Kasbiy tayyorgarlikda sun'iy intellektidan foydalanishning asosiy yo'nalishlari:

- 1) adaptiv o'qitish va o'quv analitikasi asosida akademik muvaffaqiyatni oshirish. Ko'plab Amerika universitetlari (masalan, Arizona State University, Georgia State University va boshqalar) o'quv analitikasi hamda prediktiv modellardan foydalanib, talabalar o'zlashtirishidagi xavfli nuqtalarni oldindan aniqlash va ularga moslashtirilgan qo'llab-quvvatlash choralarini ko'rmoqda. Ushbu tizimlar sun'iy intellekt algoritmlariga tayangan holda davomati pasayayotgan, onlayn platformalarga kam kirayotgan yoki bir nechta fanlardan ketma-ket past baho olayotgan talabalarni identifikatsiya qiladi. Shundan so'ng ular akademik murabbiylar va tutorlar bilan aloqaga chiqariladi ^[5].

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bunday tizimlar, ayniqsa, birinchi avlod (first-generation) talabalari hamda ijtimoiy jihatdan zaif guruhlar vakillarining kollejni muvaffaqiyatli tugatish ehtimolini oshirishda ijobiy rol o'ynaydi. Bu esa kasbiy faoliyatga kirib borish jarayonidagi "yo'qotishlar"ni kamaytiradi ^[8].

AQShda bir qator universitet va kollejlilar SI-driven career services platformalaridan foydalanib, talabalar rezüme va motivatsion xatlariga avtomatik tahlil o'tkazadi hamda ularni mehnat bozorida real kasbiy talablariga moslashtiradi. Xususan:

- sun'iy intellekt talabani o'qiyotgan yo'nalishi, bajarilgan kurs ishlari, amaliyotlari, onlayn kurslari va ko'ngilli faoliyatini tahlil qilib, "ko'nikmalar profili"ni yaratadi;
- ushbu profil mashinaviy o'rganish asosida mehnat bozori ma'lumotlari (job postings, kompetensiya modellari) bilan solishtiriladi;
- natijada talaba uchun mos bo'lgan kasblar, qo'shimcha o'qish talab etiladigan modullar yoki sertifikatlar bo'yicha tavsiyalar shakllantiriladi.

Bunday tizimlar yordamida talabalarda kasbiy yo'nalishning yanada aniq shakllanishi, soft skills va texnik ko'nikmalar o'rtasidagi muvozanatni tushunish kabi refleksiv qobiliyatlar rivojlanadi ^[9].

Tech-oriented yo'nalishlarda (muhandislik, axborot texnologiyalari, tibbiyot, biznes analitika) laboratoriya va seminar mashg'ulotlarida sun'iy intellekt bilan ishlash bevosita kasbiy faoliyat modeliga integratsiya qilinadi. Jumladan:

- tibbiyot fakultetlarida klinik qarorlarni qo'llab-quvvatlovchi sun'iy intellekt tizimlari bilan ishlash va diagnostika bo'yicha simulyatsiyalar;
- biznes va menejment yo'nalishlarida sun'iy intellekt asosidagi decision-support systems yordamida biznes qarorlarni modellashtirish;
- muhandislik va kompyuter fanlarida sun'iy intellekt algoritmlarini ishlab chiqish, sinash hamda ularni kodekslarga etik tamoyillar bilan integratsiya qilish.

Mazkur amaliyotlar orqali talaba sun'iy intellektni nafaqat alohida dasturiy mahsulot sifatida, balki kelajakdagi kasbiy rolning ajralmas elementi sifatida idrok etadi.

AQShdagi ko'plab community college va universitetlar sanoat hamkorlari bilan hamkorlikda "AI-enabled apprenticeships" hamda work-based learning dasturlarini joriy etmoqda. Talabalar o'qish jarayonida kompaniyalar tomonidan qo'llanilayotgan sun'iy intellekt platformalarida real loyihalarda ishtirok etadi. Masalan, ta'lim texnologiyalari kompaniyalari bilan hamkorlikda o'quv analitikasi modullarini sozlash, foydalanuvchi interfeysini talabalarning ehtiyojlariga moslashtirish ishlari amalga oshiriladi. Natijada talabalarda "talaba – sun'iy intellekt – ish beruvchi" o'rtasidagi uch tomonlama hamkorlik modeli shakllanadi ^[10].



Yevropa ta'lim tizimida sun'iy intellekt va kasbiy tayyorgarlik. Yevropa Ittifoqi sun'iy intellektni ta'limga joriy etishda an'anaviy ravishda huquqiy va etik asoslarni mustahkamlashga intiladi. 2021–2027–yillarga mo'ljallangan “Digital Education Action Plan” (DEAP)da sun'iy intellekt ta'limning raqamli transformatsiyasida ustuvor texnologiya sifatida qayd etilib, o'qituvchilar va talabalarda sun'iy intellekt bo'yicha asosiy kompetensiyalarni shakllantirish maqsad qilingan ([education.ec.europa.eu]^[9]).

Bundan tashqari, Yevropa Komissiyasi sun'iy intellekt va ma'lumotlar bilan ishlash bo'yicha o'qituvchilar uchun maxsus etik yo'riqnomalarni ishlab chiqdi. Ushbu hujjatlarda sun'iy intellekt vositalaridan foydalanishda:

- shaffoflik;
- adolat va kamsitmaslik;
- xavfsizlik va maxfiylik;
- o'quvchilarning huquqlarini himoya qilish

tamoyillariga qat'iy rioya etish talabi belgilangan ^[10].

2024–2025–yillarda EU AI Act qabul qilinib, ta'lim sohasida qo'llaniladigan ayrim sun'iy intellekt tizimlari “yuqori xavfli” (high-risk) toifasiga kiritildi. Ushbu toifa baholash, qabul qilish va yo'naltirish kabi qarorlar qabul qiluvchi sun'iy intellekt platformalariga nisbatan qo'shimcha shaffoflik, audit va risklarni boshqarish talablarini joriy etadi [7]. Bu yondashuv Yevropada sun'iy intellektni kasbiy tayyorgarlikka yo'naltirilgan dasturlarda qo'llashda huquqiy kafolatlar va talabalar huquqlarining ustuvorligini ta'minlashga qaratilgan.

Yevropada SI savodxonligi va kasbiy ko'nikmalarni rivojlantirish

1. Raqamli va sun'iy intellekt savodxonligini umumiy kompetensiya sifatida shakllantirish. Yevropa mamlakatlarida, xususan Germaniya, Finlyandiya, Estoniya va Niderlandiyada sun'iy intellekt savodxonligi mehnat bozorida zarur bo'lgan “XXI asr ko'nikmalari” paketining tarkibiy qismi sifatida qaralmoqda. Ta'lim siyosatida bakalavr darajasidayoq ^[14]:

- algoritmik fikrlash;
- ma'lumotlar savodxonligi;
- sun'iy intellekt vositalari bilan hamkorlikda ishlash;
- sun'iy intellekt natijalarini tanqidiy baholash

ko'nikmalarini shakllantirish ko'zda tutiladi ^[14].

Estoniya tajribasi: “SI Leap” tashabbusi. Estoniya Yevropada raqamli transformatsiyaning yetakchi mamlakatlaridan biri sifatida maktab va kollejlarda sun'iy intellekt savodxonligini milliy darajada joriy qilmoqda. “SI Leap” (Sun'iy intellekt sakrashi) tashabbusi doirasida 16–17 yoshli o'quvchilar va o'qituvchilar uchun shaxsiy sun'iy intellekt akkauntlari taqdim etilib, bu orqali:

- o'quvchilarda AI vositalaridan mas'uliyatli foydalanish madaniyati;
- tanqidiy fikrlash va disinformatsiyani aniqlash ko'nikmalari;
- kelajak kasblari uchun zarur bo'lgan raqamli kompetensiyalar

rivojlantirilmoqda.

Mazkur tashabbus nafaqat o'quv natijalarini, balki demokratik ishtirok va raqamli fuqarolikni ham qo'llab-quvvatlaydi. Estoniyaning PISA bo'yicha yuqori natijalari va rivojlangan raqamli infratuzilmasi sun'iy intellektni kasbiy tayyorgarlik tizimiga integratsiya qilishda muhim asos bo'lib xizmat qilmoqda.

Germaniya, Avstriya va Shveysseriya kabi dual tizimga ega mamlakatlarda kasb-hunar ta'limida (VET) sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish ish beruvchilar bilan hamkorlikda tashkil etiladi. Jumladan:

- ishlab chiqarish, logistika, sog'liqni saqlash, moliya va IT sohalarida qo'llanilayotgan sun'iy intellekt tizimlarining soddalashtirilgan “o'quv versiyalari” professional kollejlarda laboratoriyalariga joriy qilinadi;
- o'quvchilar real ish joylaridagi AI tizimlari bilan ishlashni simulyatsiya qiluvchi mashg'ulotlarda qatnashadilar;
- bu orqali ular mehnat bozoriga chiqqanda ish beruvchilar foydalanayotgan konkret texnologiyalarga tez moslasha oladilar ^[15].

Yevropa universitetlarida sun'iy intellekt ko'proq moslashuvchan o'qitish (flipped classroom, blended learning)ni qo'llab-quvvatlash, o'quv analitikasi asosida talabalarga mentoring xizmatini kuchaytirish, tala-

balarning raqamli portfoliolari va mikro-kredensialarini boshqarish, shuningdek, sun'iy intellekt etikasi, sun'iy intellekt huquqi va ma'lumotlarni himoya qilish (data protection) yo'nalishlarida yangi magistr dasturlarini ochish orqali kasbiy tayyorgarlikka bog'lanmoqda. Natijada Yevropa modeli AQShga nisbatan ko'proq regulyatsiya va etik asoslarga tayangan, biroq shu bilan birga talabning sun'iy intellekt bilan ishlash kompetensiyasini mehnat bozori infratuzilmasi – EU SI Act, GDPR va boshqa normativ hujjatlar bilan uyg'unlashtiradigan tizim sifatida namoyon bo'lmoqda [13].

Osiyo mamlakatlarida sun'iy intellekt va talabalarning kasbiy tayyorgarligi

Osiyo mintaqasi, xususan Sharqiy va Janubi-Sharqiy Osiyo, sun'iy intellektni ta'limda qo'llash bo'yicha eng dinamik hududlardan biri hisoblanadi. UNESCOning Osiyo–Tinch okeani mintaqasiga bag'ishlangan tahlillarida generativ sun'iy intellekt ta'lim tizimlarini tubdan o'zgartirayotgan, biroq resurslar va tayyorgarlik darajasidagi tafovutlar sababli mamlakatlar o'rtasida sezilarli farqlar vujudga kelayotgani ta'kidlanadi [6].

Singapur: AI orqali "kelajak kasblari"ga tayyorlash modeli. Singapurda oliy ta'lim va professional tayyorgarlik siyosati "Smart Nation" hamda "AI Singapore" dasturlari bilan uyg'un holda olib boriladi. Universitetlar sun'iy intellekt texnologiyalarini:

- o'quv jarayonini shaxsiylashtirish;
- tadqiqot faoliyatini kuchaytirish;
- talabalarni innovatsion startaplar va sun'iy intellekt asosidagi yangi kasblarga yo'naltirish

vositasi sifatida ko'radi.

Singapur universitetlarida sun'iy intellekt bilan boyitilgan Learning Management Systemlar talabalarning o'quv faolligini tahlil qilib, ularga mos ta'lim resurslarini tavsiya qiladi. Sun'iy intellekt laboratoriyalari va "AI Clinic"lar orqali turli yo'nalishdagi talabalar (tibbiyot, biznes, pedagogika, ijtimoiy fanlar) AI loyihalarida faol ishtirok etadi. Davlat grantlari va sanoat hamkorliklari orqali talabalar o'quv davridayoq sun'iy intellekt asosidagi yechimlar ishlab chiqishga jalb qilinadi [9]. Bu yondashuv Singapur uchun sun'iy intellekt iqtisodiyotiga tayyorlangan malakali kadrlar tayyorlash strategiyasining ajralmas qismi hisoblanadi.

Koreya Respublikasi va Yaponiya: Industry 4.0 va kasbiy tayyorgarlik. Koreya Respublikasi va Yaponiya sanoatlashgan iqtisodiyotlar sifatida sun'iy intellekt va avtomatlashtirishni ishlab chiqarish, logistika, avtomobilsozlik hamda robototexnika tarmoqlariga faol joriy etmoqda. Ta'lim tizimi esa bu jarayonni STEM va STEAM dasturlarini sun'iy intellekt bilan boyitish, talabalarda "sun'iy intellekt bilan ishlash madaniyati"ni shakllantirish, universitet–sanoat laboratoriyalari va "living lab"larni tashkil etish orqali qo'llab-quvvatlaydi. Koreyada APEC University Leaders' Forum doirasida sun'iy intellekt talabalarning global raqobatbardoshligini oshirish va ularni "AI-driven job market"ga tayyorlashda asosiy omil sifatida talqin qilinadi.

Xitoy va boshqa Osiyo davlatlari: masshtab va boshqaruv muammolari. Xitoy, Hindiston va Indoneziya kabi yirik demografik mamlakatlarda sun'iy intellekt:

- massiv onlayn kurslar (MOOC);
- adaptiv o'qitish platformalari;
- aqlli kampuslar va yuzni aniqlash orqali xavfsizlikni ta'minlash;
- talabalarning onlayn faolligini tahlil qilish

yo'nalishlarida keng joriy etilmoqda.

Biroq UNESCO va OECD tahlillarida ushbu mamlakatlarda sun'iy intellektidan foydalanishda ma'lumotlar maxfiyligi, kuzatuv va nazoratning ortiqcha kuchayishi, baholash tizimida sun'iy intellektga haddan ziyod tayanish kabi xavflar mavjudligi qayd etiladi. Shu bois Osiyoda ham sun'iy intellektidan foydalanish bo'yicha etik va huquqiy muhokamalar kuchayib bormoqda [7].

Tadqiqotlarda, ayniqsa Sharqiy Osiyoda, sun'iy intellekt ta'lim natijalarini oshirishda samarali omil bo'lishi bilan birga, "sun'iy intellektga ortiqcha tayanish" xavfi ham mavjudligi ta'kidlanadi. Shu sababli, sun'iy intellekt yordamida shaxsiylashtirilgan ta'limni o'qituvchi nazorati va pedagogik qarorlar bilan uyg'unlashtiruvchi gibril modellarga alohida urg'u berilmoqda. Bu yondashuv Osiyodagi an'anaviy ta'lim qadriyatlarini (o'qituvchiga hurmat, sinf intizomi, kollektivizm) sun'iy intellekt texnologiyalari bilan muvofiqlashtirishga intilish sifatida baholanadi.



AQSh, Yevropa va Osiyo tajribalarining taqqoslama tahlili

Uch mintaqa tajribasini tahlil qilish quyidagi umumiy tendensiyalarni ko'rsatadi:

1-jadval: AQSh, Yevropa va Osiyo tajribalarining umumiy tendensiyalari

Umumiy tendensiyalar	Mazmuni
SI – kasbiy tayyorgarlikning yangi infratuzilmasi	Adaptiv o'qitish, o'quv analitikasi va karera maslahati tizimlari orqali talabalar mehnat bozoriga tayyorlanmoqda. SI savodxonlik umumiy kasbiy kompetensiya sifatida qaralmoqda
O'qituvchi rolini o'zgartirish, lekin yo'q qilmaslik	AQSh, Yevropa va Osiyo siyosiy hujjatlarida SI "o'qituvchini almashtirmaydigan, balki uni qo'llab-quvvatlovchi" texnologiya sifatida talqin qilinadi ([U.S. Department of Education] ^[3])
Etik va huquqiy masalalarni markazga qo'yish	Uchala mintaqada ham ma'lumotlar maxfiyligi, plagiat, algoritmik tarafdashlik, noto'g'ri ma'lumotlar, tarixni buzib ko'rsatish kabi xavflar muhokama qilinmoqda. ^[5]
Hayot davomida ta'lim va reskilling	SI texnologiyalari tez o'zgarayotgan mehnat bozorida katta yoshli aholini qayta tayyorlash (reskilling, upskilling) dasturlarini ham qo'llab-quvvatlash vositasi sifatida qaraladi. ^[6]

Shu bilan birga, AQSh, Yevropa va Osiyo tajribalarida sezilarli farqlar ham mavjud:

2-jadval: AQSh, Yevropa va Osiyo tajribalarining farqlari

Davlatlar	Farqlar
AQSh – bozor va innovatsiya yo'naltirilgan yondashuv	- SI ko'proq bozor talablariga javob beruvchi startaplar, EdTech kompaniyalari va universitet-sanoat hamkorligi orqali joriy etiladi; - regulatsiya nisbatan yumshoq, lekin akademik halollik va SI dan mas'uliyatli foydalanish bo'yicha ichki siyosatlar kuchaymoqda
Yevropa – normativ-etik va huquqiy yondashuv	- EU SI Act, GDPR, etik yo'riqnomalar orqali SI ning ta'limda qo'llanishi qat'iy nazoratga olinmoqda; - kasbiy tayyorgarlik SI ning aynan inson huquqlari, ijtimoiy adolat va inklyuziyani ta'minlash bilan birgalikda rivojlanadi
Osiyo – tezkor raqamlashtirish va madaniy integratsiya	- SI juda tez joriy etilmoqda, ayniqsa Singapur, Koreya, Yaponiya va Xitoy kabi mamlakatlarda - shu bilan birga, an'anaviy ta'lim qadriyatlarini va davlatning ta'lim ustidan kuchli roli bilan uyg'unlashtirish zarurati mavjud

Rivojlangan mamlakatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda sun'iy intellektdan samarali foydalanish pedagogik va tashkiliy mexanizmlarga tayangan holda olib boriladi.

- Kasbiy kompetensiyalarni qayta ta'riflash.** Sun'iy intellekt sharoitida kasbiy kompetensiyalar tarkibiga sun'iy intellekt savodxonligi, data literacy, platformalar bilan hamkorlikda ishlash, etik qarorlar qabul qilish kabi komponentlar kiritilmoqda.
- O'quv rejalari va dasturlarni modernizatsiya qilish.** AQSh va Yevropada ko'plab universitetlar sun'iy intellekt bo'yicha alohida modullar hamda "AI for Education", "AI Ethics", "Data Analytics for Teachers" kabi kurslarni joriy etgan. Osiyo mamlakatlarida esa sun'iy intellekt ko'pincha mavjud STEM dasturlariga integratsiya qilinmoqda.
- Amaliy ko'nikmalar va ish joyi bilan integratsiya.** Dual va work-based learning tizimlarida talabalar o'qish jarayonida real sun'iy intellekt tizimlari bilan ishlash tajribasini qo'lga kiritadilar (sanoat, sog'liqni saqlash, ta'lim texnologiyalari, moliya sektori va boshqalar). Ushbu tajriba talabalar kasbiy identifikatsiyasi va mehnat bozoriga chiqish jarayonini tezlashtiradi.
- O'qituvchilarni tayyorlash va qayta tayyorlash.** AQSh, Yevropa va Osiyoda o'qituvchilar uchun sun'iy intellekt va raqamli pedagogika bo'yicha maxsus malaka oshirish dasturlari yo'lga qo'yilmoqda. UNESCO va OECD materiallarida o'qituvchi sun'iy intellektdan foydalanganda "pedagogik agent" sifatidagi roli markazda qolishi, sun'iy intellekt esa yordamchi vosita bo'lishi lozimligi alohida ta'kidlanadi.^[6]
- Etik, huquqiy va psixologik tayyorgarlik.** Sun'iy intellektga haddan tashqari tayanish, plagiat, akademik halollikning buzilishi, ma'lumotlar maxfiyligining yo'qolishi va algoritmik tarafdashlik kabi xavflar talabalarga aniq misollar asosida tushuntirilmoqda. Ba'zi mamlakatlarda (masalan, Avstraliya va Yevropa mamlakatlarida) generativ sun'iy intellektdan ilmiy ish yozishda noto'g'ri foydalanish "tadqiqot integriteti"ga tahdid sifatida baholanmoqda.

AQSh, Yevropa va Osiyo davlatlarining ilg'or tajribasi shuni ko'rsatadiki, sun'iy intellekt texnologiyalarini ta'lim tizimiga joriy etish talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlash strategiyasi bilan uzviy bog'liq bo'lib bormoqda. Jumladan:

1. AQShda ushbu jarayon asosan bozor mexanizmlari, universitet–sanoat hamkorligi va innovatsion EdTech ekotizimi orqali amalga oshirilmoqda;
2. Yevropada sun'iy intellekt ta'limga huquqiy-etik "ramka" doirasida joriy etilib, kasbiy tayyorgarlik inson huquqlari va ijtimoiy adolat tamoyillari bilan uyg'un holda olib borilmoqda;
3. Osiyo mamlakatlarida sun'iy intellekt texnologiyalari tezkor raqamlashtirish, milliy raqamli dasturlar va an'anaviy ta'lim qadriyatlarini bilan uyg'unlashtirilgan gibridd modellar asosida joriy etilmoqda ^[5].

Barcha mintaqalarda sun'iy intellektdan foydalanishning markazida sun'iy intellekt bilan ishlay oladigan, biroq undan to'liq qaram bo'lmagan mutaxassisni tayyorlash, talabalarda tanqidiy fikrlash, kreativlik va mas'uliyat tuyg'usini rivojlantirish, o'qituvchini kuchaytirish, uning kasbiy maqomi va rolini saqlab qolish, shuningdek, ta'lim tizimini mehnat bozoridagi keskin o'zgarishlarga moslashtirish kabi maqsadlar yotadi.

Rivojlangan mamlakatlar, AQSh, Yevropa, Osiyo davlatlari va O'zbekiston ta'lim tizimida sun'iy intellektdan foydalanishning qiyosiy tahlili.

Rivojlangan mamlakatlar tajribasida sun'iy intellekt ta'lim tizimiga, asosan, milliy strategiyalar va uzoq muddatli dasturlar orqali joriy qilinmoqda. AQShda bu jarayon ko'proq bozor mexanizmlari, EdTech kompaniyalari va universitet–sanoat hamkorligi orqali shakllansa, Yevropa Ittifoqida u kuchli huquqiy-etik "ramka" (Digital Education Action Plan, EU AI Act, GDPR va boshqalar) bilan tartibga solinadi. Osiyo mamlakatlarida, xususan Singapur, Koreya Respublikasi, Yaponiya va Xitoyda esa davlatning kuchli roli, tezkor raqamlashtirish hamda "Smart Nation" yoki "Industry 4.0" kabi dasturlar ustuvor ahamiyat kasb etadi.

O'zbekistonda ham so'nggi yillarda sun'iy intellekt sohasida normativ-huquqiy baza jadal shakllanmoqda. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi doirasida raqamli infratuzilmani rivojlantirish, davlat boshqaruvi va ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni joriy etish bo'yicha kompleks chora-tadbirlar belgilangan. Sun'iy intellekt bo'yicha alohida qarorlar va strategik hujjatlar qabul qilinib, uni iqtisodiyot va ijtimoiy sohalarga keng tatbiq etish maqsad qilingan. 2030–yilga borib O'zbekistonni sun'iy intellekt bo'yicha yetakchi 50 ta davlat qatoriga kiritish vazifasi qo'yilgan. "5 million AI liderlari" tashabbusi doirasida 2030–yilgacha 4,75 mln o'quvchi, 150 ming o'qituvchi va 100 ming davlat xizmatchisini sun'iy intellekt bo'yicha tayyorlash rejalashtirilgan bo'lib, bu AQSh va Osiyodagi keng qamrovli AI ta'lim tashabbuslariga muayyan darajada o'xshash yondashuvni namoyon etadi ^[1].

EdTech platformalar bilan chuqur integratsiya ta'lim jarayonining ajralmas qismiga aylangan bo'lib, ushbu infratuzilma talabalarni sun'iy intellekt bilan ishlaydigan ish joylariga tayyorlashda bevosita rol o'ynaydi. O'zbekistonda so'nggi yillarda HEMIS, my.edu.uz, stat.edu.uz, kontrakt.edu.uz va my.uzbmb.uz platformalari asosida oliy ta'lim boshqaruvining raqamli ekotizimi shakllandi. Tadqiqotlarda ushbu tizimlar akademik boshqaruv, baholashning shaffofligi va ma'lumotlar aniqligini oshirishga xizmat qilayotgani qayd etiladi, biroq sun'iy intellektning chuqur integratsiyasi huzur boshlang'ich bosqichda ekani ta'kidlanadi ^[3].

2025–yilda NVIDIA bilan hamkorlikda sun'iy intellekt infratuzilmasi va superkompyuterlarni joriy etish tashabbusi, shuningdek, Qoraqalpog'istonda AI va ma'lumotlar markazlari uchun soliqdan ozod qilingan hudud tashkil etilishi oliy ta'lim va ilmiy tadqiqotlarda sun'iy intellektni keng qo'llash uchun zarur texnik baza shakllanayotganidan dalolat beradi. AQSh, Yevropa va ilg'or Osiyo mamlakatlarida AI infratuzilmasi allaqachon ta'lim va ilmiy faoliyatning kundalik amaliyotiga singib ketgan bo'lsa, O'zbekistonda raqamli boshqaruv tizimlari yaxshi yo'lga qo'yilgan bo'lsa-da, sun'iy intellekt darajasida o'quv analitikasi va adaptiv platformalarni keng joriy etish jarayoni endigina boshlanmoqda.

OECD va UNESCO tadqiqotlarida rivojlangan mamlakatlarda o'qituvchilarni sun'iy intellekt va raqamli pedagogika bo'yicha tayyorlash siyosati ustuvor yo'nalish sifatida ko'rsatiladi. Ko'plab universitetlarda sun'iy intellekt savodxonligi umumiy kompetensiya sifatida o'quv rejalariga kiritilgan ^[1]. O'zbekistonda esa UNESCO va UNICEF bilan hamkorlikdagi loyihalar doirasida o'qituvchilarning ICT va sun'iy intellekt bo'yicha kompetensiyalarini baholash va rivojlantirish ishlari amalga oshirilmoqda. 2024–yilda UNESCO tomonidan o'tkazilgan tadqiqotlar aksariyat o'qituvchilar raqamli vositalardan samarali foydalanishda qo'shimcha tayyorgarlikka muhtoj ekanini, sun'iy intellekt asosidagi yechimlar esa asosan pilot loyihalar darajasida ekanini ko'rsatgan.

Shu bilan birga, hozirgi kunda sun'iy intellekt O'zbekistonda ko'proq alohida loyihalar va pilot dasturlar ko'rinishida joriy etilmoqda, kasbiy tayyorgarlikning barcha yo'nalishlariga tizimli integratsiya jarayoni esa endigina boshlanmoqda. Rivojlangan mamlakatlarda esa sun'iy intellekt tibbiyot, muhandislik, moliya, pedagogika, ijtimoiy va gumanitar yo'nalishlarda ham o'quv rejalarini va amaliyotning ajralmas elementiga aylangan.



Yevropa Ittifoqida sun'iy intellektning ta'limdagi asosiy segmentlari (baholash, qabul qilish, karera yo'naltirish tizimlari va boshqalar) "yuqori xavfli" (high-risk) toifasiga kiritilib, ular uchun maxsus audit, shaffoflik va xavflarni boshqarish talablari joriy etilgan. O'zbekistonda esa sun'iy intellektni joriy etish bo'yicha strategik qarorlar qabul qilingan bo'lsa-da, ta'lim sohasida uning etik va huquqiy jihatlarini batafsil tartibga soluvchi maxsus normativ baza shakllantirish jarayoni davom etmoqda [3]. UNESCO bilan hamkorlikda olib borilayotgan RAM (Readiness Assessment Methodology for AI) tadqiqoti esa ta'lim, ilm-fan va davlat boshqaruvida sun'iy intellektni xavfsiz va mas'uliyatli qo'llash bo'yicha milliy yondashuvlarni ishlab chiqishga qaratilgan.

Bu jihatdan O'zbekiston Yevropa tajribasiga yaqin tarzda sun'iy intellektdan etik va xavfsiz foydalanishga alohida e'tibor qaratmoqda, biroq hozircha ko'proq strategik rejalashtirish va tayyorgarlik bosqichida bo'lib, Yevropa esa allaqachon batafsil regulativ mexanizmlarni joriy etgan tizim sifatida namoyon bo'lmoqda.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur tadqiqot natijalari rivojlangan mamlakatlar ta'lim tizimida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlash jarayonida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish tizimli, strategik va uzoq muddatli yondashuv asosida tashkil etilayotganini ko'rsatadi. AQSh, Yevropa va Osiyo davlatlari tajribasi shuni tasdiqlaydiki, sun'iy intellekt ta'lim jarayonini avtomatlashtiruvchi vosita sifatidagina emas, balki kasbiy kompetensiyalarni shakllantirish, mehnat bozori talablariga moslashuvchan kadrlar tayyorlash va ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiluvchi muhim infratuzilma elementi sifatida qaralmoqda.

Tahlillar natijasida aniqlanishicha, rivojlangan mamlakatlarda sun'iy intellektdan foydalanish quyidagi ustuvor yo'nalishlarda amalga oshirilmoqda: adaptiv va shaxsga yo'naltirilgan o'qitish tizimlarini joriy etish; o'quv analitikasi asosida talabalar individual rivojlanish trayektoriyalarini boshqarish; kasbiy yo'naltirish va karera rejalashtirishda AI asosidagi maslahat platformalaridan foydalanish; amaliy mashg'ulotlar, simulyatsiyalar va virtual laboratoriyalar orqali real kasbiy muhitni modellashtirish; shuningdek, o'qituvchilar faoliyatini kuchaytiruvchi yordamchi vosita sifatida sun'iy intellektdan foydalanish. Shu bilan birga, barcha mintaqalarda SI'ning ta'limdagi roli o'qituvchini almashtirmaslik, balki uning kasbiy imkoniyatlarini kengaytirish tamoyili asosida talqin qilinmoqda.

Yevropa tajribasi sun'iy intellektni ta'limga joriy etishda huquqiy-etik yondashuvning ustuvorligini namoyon etsa, AQSh modeli bozor mexanizmlari, universitet-sanoat hamkorligi va EdTech ekotizimi orqali innovatsion rivojlanishga urg'u beradi. Osiyo mamlakatlarida esa sun'iy intellekt tezkor raqamlashtirish, kuchli davlat siyosati va an'anaviy ta'lim qadriyatlarini bilan uyg'unlashgan gibrid modellar asosida joriy etilmoqda. Bu model va yondashuvlar umumiy jihatdan talabalarni raqamli muhitda mustaqil faoliyat yurita oladigan, tanqidiy fikrlaydigan va mas'uliyatli mutaxassis sifatida shakllantirishga qaratilgan.

O'zbekiston misolida olib borilgan qiyosiy tahlil shuni ko'rsatadiki, mamlakatda sun'iy intellektni ta'lim tizimiga joriy etish bo'yicha muhim strategik tashabbuslar boshlangan bo'lsa-da, uni talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlash tizimiga chuqur va kompleks integratsiya qilish hali dastlabki bosqichdadir. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi, sun'iy intellekt bo'yicha qabul qilinayotgan normativ-huquqiy hujjatlar va kadrlar tayyorlash bo'yicha keng ko'lamlı tashabbuslar kelgusida ushbu jarayonni jadallashtirish uchun muhim asos bo'lib xizmat qiladi.

Tadqiqot natijalariga tayangan holda quyidagi ilmiy-amaliy takliflar ilgari suriladi. Birinchidan, oliy ta'lim muassasalarida kasbiy tayyorgarlik kompetensiyalarini qayta ko'rib chiqib, ularning tarkibiga sun'iy intellekt savodxonligi, ma'lumotlar bilan ishlash madaniyati, algoritmik fikrlash va etik qaror qabul qilish ko'nikmalarini majburiy komponent sifatida kiritish lozim. Ikkinchidan, o'quv rejaları va fan dasturlarini modernizatsiya qilish jarayonida sun'iy intellektga oid alohida modullar bilan bir qatorda uni mavjud fanlarga integratsiya qilish mexanizmlarini ishlab chiqish maqsadga muvofiq. Uchinchidan, dual va work-based learning modellarini kengaytirish orqali talabalarni real sun'iy intellekt tizimlari bilan ishlashga yo'naltirilgan amaliy mashg'ulotlar sonini oshirish tavsiya etiladi.

To'rtinchidan, o'qituvchilarni sun'iy intellekt va raqamli pedagogika bo'yicha tayyorlash va qayta tayyorlash tizimini mustahkamlash, o'qituvchini pedagogik qaror qabul qiluvchi markaziy figura sifatida saqlab qolgan holda, sun'iy intellektning yordamchi va qo'llab-quvvatlovchi rolini aniqlab berish zarur. Beshinchidan, ta'lim tizimida sun'iy intellektdan foydalanish jarayonida etik, huquqiy va psixologik xavflarni kamaytirishga qaratilgan aniq reglamentlar, metodik ko'rsatmalar va monitoring mexanizmlarini ishlab chiqish lozim.

Umuman olganda, rivojlangan mamlakatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, sun'iy intellektdan samarali foydalanish talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlash jarayonini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqadi. Ushbu tajribaning O'zbekiston ta'lim tizimiga moslashtirilgan va ehtiyotkorlik bilan joriy etilishi raqamli iqtisodiyot sharoitida raqobatbardosh, mas'uliyatli va zamonaviy mutaxassislar tayyorlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024–yil 21–fevraldagi “O'zbekiston – 2030” strategiyasini “Yoshlar va biznesni qo'llab-quvvatlash yili”da amalga oshirishga oid davlat dasturi to'g'risida”gi PF–37–son Farmoni.
2. 2025–yil 22–oktyabrdagi “Sun'iy intellekt texnologiyalarini yanada rivojlantirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida”gi PF–189–son Farmoni.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025–yil 30–oktyabrdagi “Sun'iy intellekt texnologiyalariga asoslangan loyihalarni qo'llab-quvvatlashga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida”gi PQ–320–son qarori.
4. UNESCO. AI and Education: Guidance for Policy-Makers. Paris: UNESCO, 2021.
5. UNESCO. Artificial Intelligence in Education. UNESCO rasmiy veb-sayti, 2023.
6. OECD. Digital Education Outlook 2023: Opportunities, Guidelines and Guardrails for Effective and Equitable Use of AI in Education. Paris: OECD Publishing, 2023.
7. OECD. Digital Education Policy: Artificial Intelligence in Education and Skills. Paris: OECD Publishing, 2021.
8. Department of Education, Office of Educational Technology. Artificial Intelligence and the Future of Teaching and Learning: Insights and Recommendations. Washington, DC, 2023.
9. European Commission. Digital Education Action Plan 2021–2027: Resetting Education and Training for the Digital Age. Brussels, 2020.
10. European Commission. Ethical Guidelines on the Use of Artificial Intelligence (AI) and Data in Teaching and Learning for Educators. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2022.
11. Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13–June 2024 on Artificial Intelligence (Artificial Intelligence Act). Official Journal of the European Union.
12. Tyton Partners. Time for Class – The State of Generative AI in Higher Education (Fall 2023 Update). Tyton Partners, 2023.
13. Digital Education Council. Global AI Student Survey 2024: What Students Want. Digital Education Council, 2024.
14. Freeman, J. Student Generative AI Survey 2025. Higher Education Policy Institute (HEPI) va Kortext, 2025.

- 
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari



MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.